Рекомендації для населення щодо дій у разі ускладнення умов та роботи систем життєзабезпечення

Через аварійні або планові відключення електроенергії може з'явитись необхідність у додатковому освітленні та обігріву помешкання.

Разом з цим, заходів безпеки варто дотримуватись і на вулицях у темний час доби, аби уникнути травматизму:

- підсвічуйте собі дорогу ліхтариком або увімкніть функцію підсвічування на телефоні;
- одягайте світловідбивні елементи (стрічки, браслети, наліпки);
- слідкуйте за нерівностями дороги, відкритими люками, бордюрами тощо;

У разі відключення світла та опалення

Питання безпечного обігріву зараз стоїть дуже гостро. Будь-які саморобні прилади для зігрівання чи, так би мовити, «народні методи» можуть становити загрозу життю і здоров'ю для людини:

не використовуйте газові плити та "обігрів цеглою" них;

не використовуйте туристичні пальники (газові балончики) для обігріву помешкання;

категорично забороняється використовувати мангали, жаровні, відкритий вогонь у приміщенні;

рекомендуємо ущільнювати вікна та двері (аби зберегти тепло), застосовуйте багатошаровий принцип при носінні одягу та зігрівайтесь теплими напоями;

скористайтесь найближчим пунктом незламності.

Пам'ятайте! В умовах порушення роботи об'єднаної енергетичної системи, для забезпечення мінімальних потреб людей функціонують **пункти незламності** *(у цілодобовому режимі або за графіком, визначеним Комісією з питань ТЕБтаНС відповідного рівня, за винятком пунктів незламності, розгорнутих у приміщеннях суб'єктів господарювання приватної форми власності, графік роботи яких визначається власником або орендарем об'єкта.* ***Види пунктів незламності:*** *1) стаціонарний - розміщений у приміщенні будівлі (споруди); 2) мобільний - розгортається на базі намету або транспортного засобу)*

Інформація про пункти незламності відображається в мобільному додатку Єдиного державного вебпорталу електронних послуг (Дія) та розміщуються на

СЕД АСКОД **Охтирське РУ ЦЗ та ПД ГУ ДСНС України у Сумській області**
№ 63 26 -52/63 26 від 23.01.2026
Підписувач Калюжний Максим Вікторович
Сертифікат 3FAA9288358EC00304000000049F37009A2AE200
Дійсний з 21.03.2025 12:27:19 по 21.03.2027 12:27:19

х та місцевих органів виконавчої

влади, в тому числі на офіційному інформаційному порталі КМУ (за посиланням http://nezlamnist.gov.ua), органів місцевого самоврядування, суб'єктів господарювання та інших інформаційних ресурсів державної та приватної форми власності (за згодою), а також на дошках оголошень.

У пунктах незламності незважаючи на відключення електроенергії, передбачається:

- тепло;
- освітлення;
- вода;
- мобільний зв'язок;
- інтернет;
- живлення для мобільних пристроїв;
- місця для відпочинку;
- забезпечення мам та дітей;
- аптечок.

Тож у разі необхідності ви зможете зігрітися, зарядити гаджети, зайняти цікавим заняттям дитину та скористатись інтернетом для особистих потреб.

Користуйтеся свічками безпечно - освітлення помешкання під час відключень світла

Щоб вберегтися від пожеж, пропонуємо ознайомитися з декілька дієвими порадами, які допоможуть запалювати свічки без ризику.

НІКОЛИ:

не залишайте запалену свічку біля одягу, штор, книжок чи інших легкозаймистих речей;

не залишайте запалену свічку без нагляду;

не ставте свічку у місцях, де можливі протяги чи повітряні потоки;

не ставте 2 або більше свічок на відстані менше 10 см одна від одної;

не ставте свічку в безпосередній досяжності для дітей та домашніх улюбленців.

ЗАВЖДИ:

обрізайте ґніт до довжини 0,5 см перед запалюванням свічки. Довгі ґноти можуть бути причиною нерівномірного горіння чи мимовільного спалахування;

ставте свічку на стійку поверхню та підсвічник або будь-яку іншу підставку для свічки;

гасіть свічку, перед тим як вийти з кімнати чи перед сном, або ж коли вона вже практично догоріла до дна.

Додатковий обігрів помешкання має бути безпечним!

Забезпечити комфортні умови в будинку і обігріти його за допомогою центрального опалення наразі для багатьох є проблематичним. Тому інколи доводиться використовувати обігрівальні прилади.

Враховуючи екстрені відключення світла та перепади напруги електромережі, до питання обігріву помешкання варто підійти досить відповідально - необхідно дотримуватися наступних правил:

- не слід застосовувати для обігріву приміщень несертифіковані та саморобні нагрівальні прилади;
- електрообігрівач не можна ставити біля штор або меблів – відстань від пристрою до горючих матеріалів має становити не менше 0,25 м;
- не можна розташовувати прилади обігріву безпосередньо під розеткою, а також на шляхах евакуації людей;
- перед увімкненням обігрівального пристрою треба переконатись, що він не має механічних ушкоджень;
- не варто вмикати одночасно багато електроприладів у подовжувач, адже електромережа може не витримати перевантаження;
- слід обмежити доступ маленьких дітей до нагрівальних приладів;
- забороняється використовувати електрообігрівальні прилади для сушіння одягу та інших матеріалів;
- не можна залишати ввімкненими електрообігрівальні пристрої у разі виходу з будинку чи квартири.

Під час експлуатації пічного опалення НЕОБХІДНО:

Перед початком, а також впродовж усього опалювального сезону слід очищати димоходи та печі від сажі – не рідше одного разу на три місяці;

- відстань від печі до меблів, шаф та іншого обладнання повинна бути не менше 0,7 м, а від топкових отворів – не менше 1,25 м;
- біля кожної печі перед топковим отвором на горючій підлозі слід кріпити металевий лист розміром не менше 0,5×0,7 м;
- усі димові труби та стіни на горищі, через які прокладено димові канали, повинні бути оштукатурені й побілені;

- печі та інші опалювальні прилади повинні мати протипожежні розділки (відступки) від горючих конструкцій відповідно до вимог будівельних норм;
- попіл й шлак, шо їх видаляють із топки, необхідно заливати водою та виносити в спеціально відведені місця.

При користуванні печами ЗАБОРОНЕНО:

- розпалювати їх легкозаймистими та горючими рідинами;
- використовувати для обігріву несправні та не відремонтовані опалювальні печі та каміни;
- сушити й складати на печах одяг, дрова, інші горючі предмети та матеріали;
- зберігати у приміщенні запас палива, який перевищує добову потребу;
- розмішувати паливо, інші горючі речовини та матеріали безпосередньо перед топковим отвором;
- проводити розпалювання печей дровами, довжина яких перевищує розміри топки;
- здійснювати топлення печей із відкритими дверцятами топки;
- виносити та викидати гаряче вугілля ближче 15 метрів від будівель;
- зберігати непогашені вуглини та попіл у металевому посуді, встановленому на дерев'яній підлозі або горючій підставці;
- використовувати вентиляційні та газові канали як димоходи;
- влаштовувати в якості димової труби металеві та азбестові труби;
- прокладати димоходи (борови) опалювальних печей по горючих основах;
- закріплювати на димових трубах антени телевізорів, радіоприймачів тощо;
- топити печі під час проведення у приміщеннях масових заходів;
- доручати розпалювання печі та нагляд за нею дітям.

При використанні газових котлів важливо дотримуватися інструкцій виробника, регулярно проводити технічне обслуговування, бути уважними до ознак несправностей та дотримуватись основних заходів безпеки, а саме:

- розміщення газових опалювальних котлів, опалювальних апаратів, ємкісних газових водонагрівників, газобалонних установок має відповідати Правилам безпеки систем газопостачання України;
- забороняється застосовувати вогонь для виявлення витоку газу з газопроводів, а також користуватися газовими пальниками й приладами в разі їх несправності;

- виявивши в приміщенні запах газу, потрібно негайно припинити його подавання, викликати аварійну газову службу і провітрити приміщення;
- до усунення несправності в приміщенні забороняється запалювати сірники, курити, застосовувати відкритий вогонь, вмикати та вимикати електроприлади, а також користуватися інструментом, який утворює іскри під час ударів.

При експлуатації електрогенеруючого обладнання (генераторів):

- При експлуатації генераторів (дизельних, бензинових, газових) **необхідно дотримуватись вимог Правил пожежної безпеки в Україні**, Правил улаштування електроустановок (ПУЕ), інструкції з експлуатації виробника відповідного обладнання.
- Генератори **слід встановлювати на відкритому повітрі, на території, розчищеній від сміття і будь-яких горючих матеріалів, з рівною площадкою**, що виконана з негорючих матеріалів. Рельєф поверхні має бути рівний, аби уникнути зсування чи підтоплення генератора.
- **Мінімальні протипожежні відстані від генератора до будівлі залежать від його потужності та місткості паливних баків**. Наприклад, якщо об'єм палива не перевищує 15 літрів а потужність складає 1 - 3 кВт - то відстань має бути 6 м, якщо взяти генератор з баком 20-50 літрів, та потужністю від 6 - 10 кВт, то відстань від будівлі має становити 10 м.
- Також зосереджую вашу увагу, що при розміщенні генераторів у групі, сумарний об'єм палива у баках не повинна перевищувати 100 л.
- **Разом з цим наголошую! Перед встановленням та використанням генераторів варто ознайомитись з рекомендаціями виробника генератора а також з вимогами Правил пожежної безпеки в Україні**.
- Не допускається експлуатація генараторів всередині житлових, громадських, виробничих будівель (в тому числі на дахах (покрівлях), балконах, у прибудовах) складських приміщеннях та на шляхах до евакуаційних виходів.
- **Заправлення** генераторів (під’єднання газового балону) необхідно здійснювати відповідно до вимог інструкції виробника. Під час заправки необхідно використовувати спеціальні засоби, аби не пролити паливо, у тому числі на корпус генератора. Під час заправки забороняється курити. Поруч із генератором не повинно бути джерел відкритого вогню, іскроутворюючих приладів та вибухонебезпечних предметів.
- Перед початком роботи генератора необхідно передбачити розміщення поруч первинних засобів пожежогасіння, а також інших засобів для збирання просоченого піску (у разі проливу палива на місці заправки).

- Не допускається експлуатація генератора у разі виявлення пошкодження ізоляції дротів живлення, їх заломлення, перекручування або інших конструктивних пошкоджень, у тому числі в разі виявлення підтікань палива.
- Не допускається підігрівання генератора, газобалонних пристроїв, системи живлення, усунення намерзлого льоду за допомогою відкритого вогню та пальників.
- Забороняється перевертати (нахиляти) генератори для переливання залишків палива в ємності.
- Забороняється підключати генератори до електричних розеток.
- Загальна потужність підключених приладів, яке буде живити генеартори, не повинна перевищувати номінальне навантаження, визначене заводом-виробником зазначеного приладу.
- Рідке паливо для генератогрів необхідно зберігати в ємностях, які призначені для зберігання відповідного типу пального. Варто зауважити, що ємності з легкозаймистими, особливо небезпечними або вибухонебезпечними речовинами заборонено зберігати всередині житлових та громадських будівель.

Щодо заходів безпеки під час сильних морозів:

Принцип «капусти» (багатошаровість): Краще одягнути кілька елементів одягу, ніж один теплий. Повітря, яке знаходиться між шарами одягу добре затримує тепло. При цьому слід пам'ятати, що одяг має не тільки зігрівати, але й відводити вологу. Тому, як варіант, першим шаром одягу може бути термобілизна (відводить вологу), другим — фліс або шерсть (зберігає тепло), третім шаром — куртка, що не продувається.

Рух — це тепло: Якщо ви відчуваєте, що замерзаєте, зробіть кілька інтенсивних вправ. Таким чином можна активізувати кровообіг і вмить стане тепліше.

Теплі напої (обмежуйте вживання спиртних напоїв): Спиртне дає ілюзію тепла, розширюючи судини на поверхні шкіри, через що організм втрачає тепло ще швидше. У разі можливості беріть із собою на вулицю термос із гарячими напоями.

Замерзання кінцівок: Найшвидше замерзають ноги, тож для запобіганню обмороженню взуття має бути вільним (не тиснути), щоб всередині був прошарок повітря.

“Тривожна валіза” та її наповнення:

Тривожна валіза (або сумка, рюкзак) може стати при нагоді не лише у разі сигналу “Увага всім!”, а й під час ускладнених умов та порушень роботи систем життєзабезпечення! Тривожна валіза - це заздалегідь зібраний комплект речей першої необхідності для швидкої евакуації або для перебування поза домом протягом 72 годин, що включає документи в водонепроникному пакеті, готівку, одяг та взуття, ліки (особливо ті, які приймаєте постійно), їжу та воду, засоби гігієни, ліхтарик, powerbank, мультитул та засоби зв'язку, а також список укриттів. Важливо мати окремі набори: базовий для дому, для авто та для роботи, а також індивідуальний для кожної людини, включаючи дітей.

Обов'язкові категорії речей

- копії важливих документів в поліетиленовій упаковці. Заздалегідь зробіть копії всіх важливих документів − паспорта, автомобільних прав, документів на нерухомість, автомобіль і т.д. Документи треба укладати так, щоб у разі необхідності їх можна було швидко дістати. У деяких джерелах рекомендують серед документів тримати кілька фотографій рідних і близьких;
- кредитні картки та готівку. Нехай у вас буде невеликий запас грошей;
- дублікати ключів від будинку і машини;
- карту місцевості, а також інформацію про спосіб зв'язку і умовлене місце зустрічі вашої родини;
- засоби зв'язку та інформації (невеликий радіоприймач з можливістю прийому в УКХ і БМ діапазоні) та елементи живлення до радіоприймача (якщо потрібні);
- ліхтарик (краще кілька) і запасні елементи живлення до нього, сірники (бажано туристичні), запальничку, свічки;
- компас, годинник (перевагу віддавайте водонепроникним);
- багатофункціональний інструмент, що включає лезо ножа, шило, пилку, викрутку, ножиці тощо;
- ніж, сокиру, сигнальні засоби (свисток, фальшфеєр і т.д.);
- декілька пакетів для сміття об'ємом 120 літрів. Може замінити намет або тент, якщо розрізати;
- рулон широкого скотчу;
- упаковку презервативів. Презерватив, за необхідності, може використовуватись для захисту від вологи сірників та запальничок, у якості джгута для зупинки кровотечі, надійного закупорювання ємкостей від комах та піску, перенесення води;
- шнур синтетичний 4-5 мм, близько 20 м;
- блокнот і олівець;

- нитки та голки;
- аптечку першої допомоги. До складу аптечки обов’язково повинні входити: бинти, лейкопластир, вата, йод, активоване вугілля (інтоксикація), парацетамол (жарознижувальний), пенталгін (знеболююче), супрастин (алергія), иммодиум (діарея), фталазол (шлункова інфекція), альбуцид (краплі для очей), жгут, шприци тощо; ліки що ви приймаєте (мінімум на тиждень) з описом способу застосування та дози; рецепти; прізвища та мобільні телефони ваших лікарів (слідкуйте за терміном придатності ліків);
- одяг: комплект нижньої білизни (2 пари), шкарпетки бавовняні (2 пари) і вовняні, запасні штани, сорочку або кофту, плащ-дощовик, в'язану шапочку, рукавички, шарф (може знадобитися в найнесподіваніших ситуаціях), зручне, надійне взуття;
- мініпалатку, поліуретановий килимок, спальник (якщо дозволяє місце);
- засоби гігієни: зубну щітку і зубну пасту, невеликий шматок мила, рушник (є такі в упаковці пресовані), туалетний папір, кілька упаковок одноразових сухих та вологих серветок, кілька носових хусток, засоби інтимної гігієни, бритву, манікюрний набір;
- приналежності для дітей (якщо необхідні);
- посуд (краще металевий): казанок, флягу, ложку, кружку;
- запас їжі на кілька днів – все, що можна їсти без попередньої обробки і не займає багато місця, довго зберігається (не швидкопсувні), на приклад: висококалорійні солодощі (чорний шоколад (з горіхами), жменю льодяників), набір продуктів (тушонка, галети, суп-пакети, м'ясні та рибні консерви), якщо дозволяє місце – крупа перлова, гречана, рис довгозерний, макарони, вермішель, сухі овочеві напівфабрикати, горілка, спирт питний;
- запас питної води на 1-2 дні, який треба періодично оновлювати (вода не повинна бути застояною).

Додаткові поради

- Тримайте сумку біля виходу.
- Не використовуйте камуфляжний рюкзак, щоб не бути помилково прийнятим за військового.